

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра педагогіки, психології та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

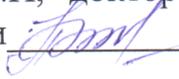
О.А.Кузнєцова

27 серпня 2021 р.

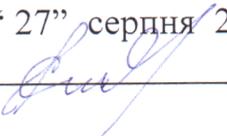
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ТА ДОСЛІДЖЕННЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ І ПРОЦЕСІВ

Ступінь доктора філософії
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

2021-2022 навчальний рік

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Рогальська-Яблонська І.П., доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти (Рогальська-Яблонська І.П.)

Програму застверджено на засіданні кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від “ 27” серпня 2021 року
Завідувач кафедри (Яблонський А.І.)

Анотація

Курс «Освітня політика та дослідження педагогічних систем і процесів» впроваджено у навчальний план підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня доктора філософії з метою ознайомлення аспірантів із теоретико-методологічними основами освітньої політики, уявленнями про педагогічні явища, системи і процеси; зі світовим дискурсом освітньої політики в контексті основних тенденцій сучасного суспільного розвитку (загальнонаціональний і міжнародний вимір); здійснення аналітичного огляду освітньої політики в Україні за період незалежності; набуття загальних та професійних компетентностей, необхідних для прогнозування науково обґрунтованих підходів модернізації вітчизняної освіти, теоретичного осмислення педагогічних явищ і фактів.

Ключові слова: освітня політика, тенденції, суспільний розвиток, європейська інтеграція, загальнонаціональний і міжнародний вимір, педагогічні системи, процеси.

Annotation

The course "Educational Policy and Research of Pedagogical Systems and Processes" is included in the curriculum for third-level students of philosophy in order to acquaint graduate students with the theoretical and methodological foundations of educational policy, ideas about pedagogical phenomena, systems and processes; with the world discourse of educational policy in the context of the main trends of modern social development (national and international dimension); conducting an analytical review of educational policy in Ukraine since independence; acquisition of general and professional competencies necessary for forecasting scientifically sound approaches to the modernization of national education, theoretical understanding of pedagogical phenomena and facts.

Key words: educational policy, tendencies, social development, European integration, national and international dimension, pedagogical systems, processes.

Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 011 Освітні, педагогічні науки	Вибіркова
	Спеціальність Освітні, педагогічні науки	
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання: творчий проект		<i>Рік підготовки:</i>
		1
Загальна кількість годин – 90		<i>Семестр</i>
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 16	Ступінь: Доктора філософії	<i>Лекції</i>
		10 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		<i>Практичні, семінарські</i>
		20 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		60 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання: 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (до 33/67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 011 Освітні, педагогічні науки	Вибіркова
	Спеціальність Освітні, педагогічні науки	
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання: творчий проект		Рік підготовки:
		1
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		2-й
		Лекції
		4 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: Доктора філософії	Практичні, семінарські
		6 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для заочної форми навчання: 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (до 11/89%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: ознайомлення аспірантів з основними характеристиками, пріоритетами, ідеологічними засадами та етичними напрямками освітньої політики, уявленнями про педагогічні явища, системи і процеси; розкрити закономірності процесу формування освітньої політики з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір, набуття ними загальних та професійних компетентностей, необхідних для прогнозування науково обґрунтованих підходів модернізації вітчизняної освіти, _____дослідження педагогічних систем і процесів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- забезпечити розуміння аспірантами теоретико-методологічних основ освітньої політики, уявлень про педагогічні явища, системи і процеси;
- розкрити особливості розвитку державної освітньої політики в галузі освіти за умов державного суверенітету України;
- розкрити закономірності процесу формування освітньої політики з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір,
- опанувати сукупність методів дослідження педагогічних систем і процесів як предметів дослідження, представлення і апробації результатів власного наукового пошуку;
- набути умінь самостійного аналізу освітньої політики в контексті основних тенденцій сучасного суспільного розвитку (загальнонаціональний і міжнародний вимір);
- сформувати особистісну готовність до прогнозування науково обґрунтованих підходів модернізації вітчизняної світи у вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації.

Передумови для вивчення дисципліни: «Філософія науково-дослідної діяльності», «Методологія наукової діяльності», «Педагогіка вищої школи».

Навчальна дисципліна складається з 3 кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій із проблем розвитку суспільства та освіти; здійснювати рефлексію щодо актуальних проблем суспільного та індивідуального буття.

ПРН 2. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в Україні та за її межами.

ПРН 6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх реалізації у галузі педагогічної освіти і науки.

ПРН 8. Мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогічної освіти, і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність створювати та інтерпретувати нові знання у процесі виконання наукового дослідження; брати участь, розробляти і управляти проектами в галузі освіти.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

II. Фахові:

ФК 1. Володіння знаннями у галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку сучасної педагогічної освіти і науки аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави.

ФК 3. Здатність збирати дані для наукового дослідження з проблем педагогічної освіти і науки систематизувати та інтерпретувати їх.

ФК 4. Здатність цілісно й системно розуміти історію і теорію вітчизняної та зарубіжної освіти, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику і окреслювати перспективи її розвитку.

ФК 5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти педагогічної освіти і науки та дотичні міждисциплінарні проекти.

ФК 6. Здатність проектувати та реалізовувати педагогічні моделі й інноваційні технології освіти з урахуванням значущих умов навчання і впроваджувати їх у навчальний процес.

ФК 10. Здатність продуктивно працювати з науковцями, викладачами, учасниками освітнього процесу у групі та науково-дослідницькому об'єднанні, виконувати різні ролі, завдання та функції в ньому, проявляти ініціативу та творчість, підтримувати та управляти особистими взаємостосунками на принципах співпраці та співтворчості.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики.

Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір.

Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем.

Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи.

Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.

Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики.

Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір.

Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.

Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем.

Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи.

Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів.

Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу.

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.						
Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики.	14	2	4			8
Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір.	16	2	4			10
Усього:	30	4	8			18
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем						
Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	14	2	4			8
Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	16	2	4			10
Усього:	30	4	8			18
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів						
Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	30	2	4			24
Усього:	30	2	4			24
Усього годин:	90	10	20			60

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.						
Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики.	15	1	1			13
Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір.	15	-	1			14
Усього:	30	1	2			27
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем						
Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	15	1	1			13
Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	15	1	1			13
Усього:	30	2	2			26
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів						
Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	30	1	2			27
Усього:	30	1	2			27
Усього годин:	90	4	6			80

**5. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.		
1.	Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики	2
2.	Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір	2
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.		
3.	Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	2
4.	Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	2
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів		
5.	Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	2
	Разом:	10

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.		
1.	Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики	1
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.		
2.	Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	1
3.	Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	1
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів		
4.	Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	1
	Разом:	4

**6. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.		
1.	Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики	4
2.	Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір	4
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.		
3.	Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	4
4.	Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	4
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів		
5.	Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	4
	Разом:	20

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.		
1.	Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики	1
2.	Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір	1
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.		
3.	Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	1
4.	Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	1
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів		
5.	Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	2
Разом:		6

7. Самостійна робота Денна/заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретико-методологічні засади освітньої політики.		
1.	Тема 1. Поняття освітньої політики, основні її характеристики	8/13
2.	Тема 2. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний і міжнародний вимір	10/14
Кредит 2. Дослідження педагогічних систем.		
3.	Тема 3. Поняття про систему, характеристика освітніх систем	8/13
4.	Тема 4. Методологічні підходи дослідження педагогічної системи	10/13
Кредит 3. Дослідження педагогічних процесів		
5.	Тема 5. Сутність досліджуваного процесу, принципи, закономірності, умови його перебігу	24/27
Разом:		60

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання («Схарактеризувати положення освітньої політики стосовно досліджуваної проблеми»).

Основне завдання цього виду діяльності – з'ясувати рівень знань, умінь, навичок збирати дані для наукового дослідження з проблем освітньої політики стосовно досліджуваної проблеми, систематизувати та інтерпретувати їх; уміння публічно представляти результати наукових пошуків із вирішення проблем педагогічної освіти.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЕКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти наукові здобутки.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Аспіранту виставляється відмінно, якщо основні питання розкриті на високому теоретичному і практичному рівнях, студент без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння матеріалом лекційних і практичних занять, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом з навчальної дисципліни.

Аспіранту виставляється дуже добре, якщо основні питання розкриті на високому теоретичному і практичному рівнях, студент без ускладнень орієнтується в матеріалі, але зробив невелику кількість помилок.

Аспіранту виставляється добре, якщо студент розкрив основні питання, але на додаткові повністю не відповів. Якість відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом. Ознайомлення з додатковими джерелами не систематизовано.

Студенту виставляється достатньо, якщо студент володіє тільки загальним понятійним апаратом, він в цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але при розкритті основних питань допускає суттєві помилки.

Аспіранту виставляється задовільно, якщо студент робить принципові помилки у відповідях, утрудняється дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не володіє основним понятійним апаратом.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота					КР	Накопичувальні бали/сума
Кредит 1		Кредит 2		Кредит 3		
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5		
40	40	40	40	70	50	300 /100*

Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, підготовка доповідей та виступів з доповідями на семінарах, конференціях, участь у ділових іграх, тренінгах, дискусіях; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Андрущенко В.П., Савельєв В.Л. Освітня політика (огляд порядку денного). К.: "МП Леся", 2010. 368 с.
2. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, прикладних досліджень. Збірка документів і матеріалів /Укл. О.І.Кілієвич. В.В.Тертичка. К.: „К.І.С.“, 2004. 210 с.
3. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч.посіб./кол.авт.; За заг.ред.В.А.Рєбкала, В.В.Тертички. К.:Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
4. Журавський В. С. Державна освітня політика: поняття, системність, політичні аспекти // Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Вип. 14. К., 2003. С. 20 – 30.
5. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч.посіб./ кол.авт.; За заг.ред. В.А.Рєбкала, В.В.Тертички. К.:Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
6. Іванюк І. Освітня політика. Навчальний посібник. К.: Таксон, 2006. 226 с.
7. Методологія і методика планування політики загальної середньої освіти в Україні: Монографія. / Наук. ред. О. Савченко. К.: ДАК «Укрвидавполіграфія», 2008. – 128 с.
8. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи /За заг.ред. О.І.Локшиної. К.: "К.І.С.", 2004. 128с.
9. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі : монографія / Луган. нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2005. 300 с.
10. Лодатко Є. О. Моделювання педагогічних систем і процесів : монографія / Слов'ян. держ. пед. ун-т. Слов'янськ : СДПУ, 2010. 148 с

Допоміжна

1. Кобернік С.Г., Кузьміна Н.Ю., Овчарук О.В., Паращенко Л.І., Степанов Ф.З., Тараненко І.Г. Концепція змісту освіти для європейського виміру України // Директор школи №8, 2003р.
2. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під.заг.ред.О.В.Овчарук. - К.: "К.І.С.", 2004. - 112с.
3. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг.ред. О.І.Локшиної - К.: "К.І.С.", 2004. - 128с.

4. Моніторинг якості освіти: становлення та розвиток в Україні. Рекомендації з освітньої політики / Під заг.ред. О.І.Локшиної - К.: "К.І.С.", 2004. - 160с Соціальна молодіжна політика. Курс лекцій К. : Вид-тво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 123 с.
5. Никитин В.А. Идея образования или содержание образовательной политики. Киев: Оптима, 2004. 205с.
6. Романов В., Рудік О., Брус Т. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб./ К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.
7. Сбруева А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія. Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня» ; Видавництво «Козацький вал», 2004. 500 с.
8. Система розробки і здійснення публічних політик в Україні / Під ред. Дем'янчука О. К.: видавництво „Факт”, 2004. 220 с.

12.Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua – національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
2. Сайт ПРООН в Україні <http://www.un.kiev.ua/ua>
3. United Nation Statistics Division - Millennium Indicators
http://millenniumindicators.un.org/unsd/mi/mi_goals.asp
4. Educational Assessment www.inep.gov.br
5. IEA Third International Mathematics and Science Study (TIMSS 1994-95). General Report.
www.oecd.org